

Błogosławieństwo piszącym gazety katolickie i czytającym. Pisać takie gazety to apostołstwo, czytać to poznawać prawdę. (Treść słów Papięży PIUSA X LEONA XIII)

Nr. 27. | Wychodzi we Wtorek i Piątek | Cena kwartalna 1 M. (70 cent.) | Bytom-Rozbark, 2. Kwietnia 1886. | Za ogłoszenia płaci się 20 fen. od miejsca wiersza drobnego. | Rok XIX.

Dobry uczynek i jego nagroda.

(Ciąg dalszy).

Z trudnością udało się majorowej ją uspokoić łagodnymi słowy. Kiedy przyszła do siebie, opowiedziała majorowej swe dzieje.

Była ona drugą córką bramina i wesoło młodzież przepędzała jak dziecko w chacie rodziców, nad rzeką. Pchnął ją stary zagorzały bramin, który już niejedną kobietę musiał namowami, aby się kazała spalić razem z mężem, i którego bał się wszyscy. Amina uciekała przed nim do lasu kiedy przychodził do ich rodziców, którzy go przyjmowali z wielkim uszanowaniem, choć go też nie lubili.

Nareszcie stary wyższy bramin zażądał Aminę za żonę. Bronił się biedaczka, prosiła na kolanach rodziców, aby jej nie wydawali, lecz daremnie. Rodzice uważali to za wielki honor dla siebie i dla całej rodziny, że tak wielki bramin bierze z ich domu żonę. Zresztą bał się też gniewu i zemsty bramina, który miał wielki wpływ. Tak tedy Amina uważała się jako ofiarę na śmierć skazaną i zezwoliła.

Wesele wyprawiono wspaniale i z ogromnym przepychem. Po weselu nastąpiło życie samotki i płaczu, bo bramin był sarowym, dżikim człowiekiem, który jej życie piekłem robił.

Kiedy umarł, zrobiło jej się lekko, wypełniała obowiązki swe do końca, a nawet nikomu się nie skarżyła. Lecz nowe przyszło nieszczęście, bo wszyscy braminowie z okolicy zaczęli ją namawiać, aby pozwoliła się spalić razem z mężem. Apelowano do jej religijnych uczuć, do honoru, namiotności, kazano jej jeść zaprawiane potrawy i cwoce, aż nareszcie popadła w jakąś wściekłość i przyzwoliła na wszystko, bo już nie mogła wytrzymać. Zaraz jej wyświadczono wielkie honory. Czasem wracała jej przytomność, a wtenczas cierpiała okropnie, lecz starała się odurzyć, i wreszcie było jej wszystko jedno, co się z nią działo. Dopiero kiedy ją major od śmierci wybrał, odzyskała przytomność.

Teraz zgodziła się na to, aby iść z majorową jak najdalej, owszem prosiła, aby ją nie opuszczała. Trwało jednak długo nim się Amina uspokoiła, a majorowa powoli zaczęła do niej przemawiać słowami chrześcijańskimi, aby poznała światło i słodycz chrześcijaństwa i różnicę jego z pogaństwem.

Noc była niespokojna. Jakieś ciemne postacie krążyły koło obozu, a strażę groziły, że będą strzelać. Potem znikły; to byli niezawodnie braminowie, szukający Aminy, aby ją wydrzeć chrześcijanom.

Rano rychło udano się dalej w podróż. Aby

skrócić drogę oddalono się od rzeki, która tu ogromne koło robiła.

W następnej nocy znów strażę musiały odganiać owe ciemne postacie, lecz nie udało im się nikogo złapać, jak chcieli. Później już nikogo nie widziano i zdawało się, że zapomniano o Aminie.

Majorowa uważała jednak na to, aby Amina się od niej nie oddalała, i aby zawsze miała twarz zasłoniętą, ile razy się zbliżali do mieszkań ludzkich, aby jej Indyanie nie ścigali.

Po wielu trudach przybyło nareszcie do Kalkuty i zastano już tam ludźmi, które przywieźli rzeźnicy przed nim pułk przybył.

Majorowa zajęła się za pomocą misjonarza nawróceniem Aminy, która gorącym sercem przyjmowała naukę Chrystusową. Bóg, który daje wiarę, wysłuchał modlitw, i udzielił Aminie wielką miarę silnej wiary kiedy przez chrzest św. wstąpiła w grono chrześcijan.

Już z początku Indyanka była całkiem sercem przywiązana do majorowej, a teraz stała się jej jakby młodszą siostrą i jak cię za nią postępowała. Każde życzenie wyszytywała jej z oczu, aby takowe zaraz wypełnić. Majorowa poruciła jej opiekę nad dziećmi.

Amina starała się dobrze dzielić swym oddzieleniem się przez to, że wychowywała ich dzieci jak swoje, z miłością, wiernością.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości z całego świata.

Umarł Najprzewielebniejszy Ks. Biskup Marwitz, biskup chełmiński, mieszkający w Pelplinie, 91 lat stary. Już dawno był słaby staruszek, wiele cierpiąc. Niekiedy odpoczywał w pokoju.

W sejmie pruskim nasi posłowie pp. Letocha i Szmul wystąpili za to, aby nareszcie poprawiono Odrę, kanały i mosty i t. d., aby węgiel górnośląski i żelazo mogły być tak tanie sprzedawane w dalszych okolicach jak węgiel i żelazo westfalskie i angielskie. Postanowiono zrobić drogi wodne dla Westfaliaków i Nadreńczyków. Nasi posłowie powiedzieli, że nie będą głosowali za drogami wodnymi innych okolic przedź poki dla Śląska nie zrobią takich dróg. Mówili, że jeżeli gdzieś indziej będą drogi wodne, a dla Górnego Śląska nie, to będzie Ślązakom jeszcze gorzej, bo inne węgiel będą tańsze, nawet w tych okolicach, gdzie teraz kupują śląski węgiel. Kopalnie i huty górnośląskie mają najgorzej, bo do Rosji i Austrii ich towar nie idzie, a w inne strony to robić się za drogi przez daleką podróż. Czy, pytał się p. Letocha, 70,000 robotników górnośląskich ma pozostać bez roboty i chleba. Jeżeli gdzieś indziej będą drogi wodne, a dla Górnego Śląska nie, to kopalnie i huty górnośląskie mogą zbankrutować.

— Nowe ustawy kościelne (majowe) izba panów (pierwsza izba sejmiku) odesłała do komisji jeszcze raz, bo ks. biskup Kopp z Fuldy, członek izby panów, stawiał poprawki do tych ustaw, bez

których Ojciec św. i katolicy nie mogą przystać. Ks. biskup Kopp ma, jak się zdaje zaufanie ministrów, lecz czy rząd i izba panów i strennietwa rządowe przyjmą owe poprawki biskupa, to jeszcze wielkie pytanie. Poprawki te mają dać biskupom więcej wolności we wykształceniu księży, w obsadzaniu parafii, księżom więcej wolności w sprawowaniu spraw kapłańskich, rząd nie miałby się tyle mieszać w te sprawy. — Seminarja dla księży w Poznaniu i w Prusach Zachodnich mają całkiem zależność od rządu, według nowych ustaw, jeszcze więcej jak w innych dycezyach. Ks. biskup Kopp też przeciw temu nic nie miał, lecz członkowie izby panów polscy stawili wniosek, aby z dycezyami polskimi nie obchodzono się inaczej jak z niemieckimi, aby była jedna miara dla wszystkich. Kuituracy są przeciw poprawkom i gawędzą się na ks. biskupa Koppa, po którym się spodziewali, że będzie całkiem trzymał z nimi, że będzie niejako biskupem rządowym.

Gazety wiele piszą o sprawach kościelnych i stosunku rządu do Rzymu. Szkoda papieru. Patrzymy na to, nie co piszą i mówią, lecz co rząd robi.

— W sprawie monopolu wódki wiele mówiono o różnych sprawach, lecz najmniej o tem, w jaki sposób zmniejszyć pijactwo. A to jest najgłówniejsza rzecz. Skoro będzie mniej pijactwa, to i kraj będzie bogatszy i będzie więcej dochodów. K. Bismarck zapowiedział podatek na szynkierzy; to dobrze, lecz i na palarnie spirytusowe też powinien być większy podatek. Wódka i okwita powinny być opodatkowane mocno od samego źródła aż do gąbki pijaka. Dopiero wtenczas będzie lepiej. Naturalnie, że i kościołowi powinna być dana wolność działania jak dawniej, zakony powinny być przywrócone, bo bez pomocy religii i kościoła pijactwo nie może zostać pokonane.

— Dochody z dróg żelaznych w Niemczech były o 20 milionów marek mniejsze, aniżeli się spodziewano.

— Posłowie katolicy w Hasyi, gdzie też panuje walka kulturalna, gdzie nie ma biskupa w Monuneyi, stawili wniosek do rządu, aby zmieniono ustawy majowe haskie, aby katolicy mogli przynajmniej jako tako żyć według przepisów swej wiary.

— Demokraci socjaliści w Niemczech, mieszkając w Berlinie ciągle się rużają odbywają zgromadzenia, szerzą swoją sprawę pomiędzy robotnikami. Kardyn socjalista, choć najmniejszy i nie uczony jest apostołem całej sprawy. Rząd nie ma środków skutecznych przeciw temu, bo zgromadzenia nie nie anaszy prawie, nie anaszy socjalistów, lecz jeszcze ich więcej pobudza i utwierdza w swoim. Wolność zupełna religijna, to najlepsze lekarstwo przeciw socjalistom. W Ameryce i Anglii socjaliści nic nie robią.

Austria. Żydzi lwowscy podali prośbę do rządu, aby nie potrzebowali słuchać prawa o święceniu Niedzieli, ponieważ już święcą swój szabas, i zanadto wiele mają szkody. To jest wcale bezczelność i śmiałość żydowska. A więc święcą szabas, lecz chrześcijanom w państwie chrześcijańskim chcą przeszkadzać w święceniu Niedzieli, bo przecież żydzi nie pomnieli, lecz z chrześcijaninami chcą robić „gemiste”.

działę. Licho też z chrześcianinami, że żydzi śmia tego żadać.

— Pewien poseł niemiecki w sejmie we Wiedniu oświadczył, że jeżeli przyjdzie czas, w którym Niemcy w Austrii będą mogli wybierać do kogo mają należeć, czy do Austrii pod wpływem Czechów, t. j. czy do Austrii słowiańskich, czy do Niemiec, to wybiorą Niemcy. Słowianieby się nie gniewali może gdyby do tego przyszło.

Rosya. Mówią, że z jednej gubernii w Polsce już 350 Niemców dostało rozkaz opuszczenia kraju, ponieważ nie mieli całkowitych paszportów, albo żadnych. Panowie w Polsce już nie przyjmują do służby obywateli pruskich, ponieważ się boją, aby takowych wnet nie wydano.

W Belgii okropne rzeczy się dzieją. Bandy robotników pijane, rozwściekione chodzą po kraju, palą, niszczą, rabują, z wojskiem się biją, hałasują, innych robotników od roboty odganiają. Już porobili szkody na jakie 10 milionów franków. Wojsko nie może im podołać, a zresztą wojsko, podobnie jak we Francji, po części trzyma z robotnikami i nie chce na nich uderzać. Już więc tam jest rewolucja socyalna, jaka grozi całemu światu. Robotnicy ogłaszają, że już dłużej nie mogli wytrzymać, bo zarabiali tylko mniej więcej 2 M. na dzień, a zwykle mniej, a w Belgii życie drogie. Pewien dyrektor sam przyznał, że fabryka tylko przez to miała więcej dochodu, ponieważ robotnikom mniej płacono. Prawa i sprawy społeczne muszą być z gruntu zmienione, inaczej będzie wszędzie źle, tak głoszą ludzie chrześcijańscy od dawna, lecz ich słuchać nie chcą.

W Anglii też robotnicy starają się o poprawienie sobie, lecz tam nie schodzą z drogi prawnej. Choć urządzają bezrobocie, to dzieje się to w sposób spokojny. Angielski lud umie sobie radzić. Lecz i tu może przyjść do rewolucji, a najprzód w Irlandyi, jeżeli Anglicy rewolucji, a nie będą sprawiedliwymi. Prociwko dla Irlandyi na Irlandczyków trzeba iść. Stanci głoszą, że Irlandczycy też się odwrócić z bronią w rękę, a gotowi, jeżeli inaczej nie będzie. Że i oni do tego tem mówią i piszą, być nie może. Otwarcie o panuje w Anglii. Gdzieindziej toby redaktora pisaćego się tem wtrącono do więzienia.

W Bułgaryi Moskale starają się wywołać rewolucję przeciw księciu Aleksandrowi, który nie chce być niewolnikiem Rosji. — Grecy ciągle się sposobią do wojny. Ciągłe się pali na wschodzie.

Z bliższych stron.

— Najprzewielebniejszy Książę-Biskup Wrocławski, Robert Hertzog, który od zeszłego roku już nawiedzony jest cierpieniem żołądkowym, znów się ma znacznie lepiej. Posłuchania udziela do tego czasu Książę-Biskup tylko w ważnych i pilnych sprawach; a w katedrze już od dłuższego czasu nie był. Niech mu Bóg da całkowite zdrowie.

Plekary. Ks. kapelan Koczurek był wielu młodych od pijaństwa nawrócił przez gorliwe kazania i nauki. Krążą pomiędzy ludźmi mowy, że mamy znów tego czcigodnego księżka dostać, ile prawdy wtem, nie wiem, ale gdybyśmy go nazad dostali, toby nas bardzo cieszyło. Tak jak inne lata, tak i w tym roku 40-godzinne nabożeństwo odprawiało się z największą okazałością, do tego przyczyniły się nanki przez wszystkie 3 dni 2 razy na dzień. Prawda jest, że kościół był tak zawsze napełniony jak inne lata tego nie było. Ale za to też karczmy były próżne, co inne lata sprzedali na talary, to latoś ani tyle czeskich pewno nie rachują. A to przypisać trzeba naukom, któreśmy słyszeli z ust kaznodziei, który tutaj był.

Królewska Huta. Okropne morderstwo stało się tu u nas w domu p. Sonsali przeciwko kościoła św. Jadwigi w zeszłym tygodniu. Pewni ludzie nie mając żadnego zatrudnienia, pomagali tu i tam, gdzieby co zarobić, nazywali się Roter. Z tego powodu, że tenże Roter nie był nigdzie w robocie, musiała żona robić, żeby onego i dzieci żywić, i stało się, że żona jego trzeźwa w domu robotą porobiła, a około 6-tój godziny wyszła na rynek i pewnie tam jeszcze co zarobiła. Kiedy przybyła do domu do męża, tenże też pijany, zaczął ją bić, było to około 8-miej godziny wieczór, i bił wielkimi kawałami drzewa. Widząc sąsiad, że to męczarnia, wpuszcł ją do swej izby, ale mąż zażarty wpadł do izby z wielkim nożem, aby już ją wypuścić. Sąsiad widząc, że zbójcy i onego po bił, więc puścił ją; a tenże ją na nowo bił i kłotał przeszło 6 godzin, tak że w głowie były same dzinry i poranione całe ciało, a na pomoc nikt nie przyszedł. Nocni stróż widzieli podobno, ale nie szli bronić, bo się obawiali kary. Poszli na policyę po 10-tój godzinie, gdzie był jeden sam teyant, ale mówił, że nie może odejść. Cóż tu zrobić? Każdy się obawiał wniknąć ratować, bo Roter był tak zażarty, że mu było wszystko niechby był kto chciał przybyć bez obrony,

to nie był życia pewny. Zamordowaną oddano do lazaretu miejskiego, gdzie odbyto na jej ciele oględziny lekarskie, i naliczono 12 ran w głowie, kilka złamanych żeber i oprócz tego niezliczone inne rany, nie było członka, któryby nie był skałeczony. Niezliczone mnóstwo ludu zgromadziło się podczas sekcji przy lazarecie, i dla tego mordercę nie przypuszczono, aby był przy tem obecny. Z pewnością takiego kata sąd ostro ukarze, a Bóg go także podług zasług sądzić będzie.

Wirek. W zeszłym tygodniu zaszedł tu na jednej kopalni smutny wypadek, bo przez spadające węgle trzech szleprów zostało zasutych. Jednego z nich, nazwiskiem Szafer wyciągnięto nieżywego, podczas gdy drugiemu krzyż, a trzeciemu nogę złamało. Obydwóch ciężko pokaleczonych odwieziono do lazaretu knapszaftowego do Zabrze, a nieżywego oddano do trupiarni w tutejszym lazarecie.

Z Katowic wyjechał przed kilku dniami tutejszy pomocnik przy kasie powiatowej W. Cel jego podróży nie wiadomy. Brak w kasie w wysokości 1,500 marek zapewne go do odjazdu zmusił.

Poremba pod Zabrzem. Franciszkowi Miazga, górnikowi, stracił się chłopiec 11-go Lutego ze szkoły, Franciszek, 9½ roku stary. Miał na głowie baraninę, drelichowy czarny kabacik i taką westkę, spodnie sukienne, szal zielony z czerwonym paskiem, modrą koszulę. Ktoby o nim co wiedział, niech da znać najbliższej policyi, aby go doprowadziła do domu.

Bielszowice. Wnet ma nastąpić wybór wójtów w naszym obwodzie. To rzecz ważna dla wszystkich. Według naszego zdania, to nie trzeba wybierać szynkierzy na wójtów, aby ludzie nie mieli sposobności wchodzić do szynku. Nasz pan amtowy Gajda w krótkim czasie oczyścił wieś i okolice z pijaków i chacharów, surowo lecz sprawiedliwie występuje. Pan Gajda pewnie nie potwierdzi szynkierzy na wójtów.

Nasz kościół ma być malowany wewnątrz tego roku, nowa droga krzyżowa i nowe chorągwie mają być sprawione. Zegar na wieży zdobi wieś i jest pożyteczny.

Bradekopalnia. Dobre i złe nowiny można z naszej strony donieść. Dobre, bo za staraniem czcigodnych księży w Mikołowie zostały tu dwie nowe „róże“ założone. Złe wiadomości, bo są jeszcze i u nas ludzie zbyt kieliszkiem się bawiący, a nawet widziałem kobietę starą w szynkowni do upadłego pijącą. Myślę, że się poprawią wszyscy, i że tylko dobre nowiny od nas podawać będzie można.

Z Mysłowic donoszą, że wskutek nowego rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych podlegają także policyjnej rewizji wszyscy poddani austriacy, przechodzący w Oświęcimiu granicę austriacko-pruską w zamiarze udania się do Ameryki. Chodzi o to, aby się przekonać naocznie, czy emigranci ci w dostateczną sumę pieniędzy na podróż są zaopatrzeni. Jeżeli emigrująca rodzina nie posiada, prócz pieniędzy na bilety aż do Hamburga, przynajmniej 400 marek, ekspedjuje ją policya napowrót przez kordon. Takim sposobem cofnięto dnia 14-go bm. 15, a dnia 15-go bm. 13 emigrantów przymusowo za kordon. Podobne rewizyjne stacje urządzone w Raciborzu, w Głupczycach, mają być jeszcze urządzone w Ziegenhals, Międzybórz w Kłodzkiem, w Libawie (Libau) i w Seidenbergu.

— Niemiec Pollack z Orzesza na Śląsku miał fabrykę ram w Częstochowie. Zaprzestano u niego zupełnie kupować, musiał tedy fabrykę sprzedać i wrócił do miłej ojczyzny.

Fabrykanci garderoby z Katowic, którzy mieli wielkie obstalunki z Królestwa, zaczynają bardzo cienko śpiewać.

Stowarzyszenie lwowskie, sprowadzające węgle kamienne, zerwało stosunki z kopalniami niemieckimi. Wszystko to skutki dekretów bancyjnych.

Wilhelminahuta. U nas się stał znowu wypadek z powodu obaluchy. Wyszło sobie dwóch braci jeden żonaty, a drugi samotny ze szynku, a byli trochę podchmieleni. Właśnie od Wilhelminy ku Mysłowicom jechał gospodarz do domu, a był aż z Chelmu. Bracia chcieli, aby ich zawiózł do domu. Gospodarz nie chciał ponieważ miał bardzo z drogi. Dwaj bracia rzucili się na niego i chcieli mu skórę wygarbować. Lecz się pomylili, bo ów gospodarz był chłop tegi, dla tego chwycił pod gardziel jednego jedną ręką, a drugiego drugą i chciał ich wciągnąć ze sobą do Mysłowic na policyę. Lecz na wielki wrzask przybiegło jeszcze dwóch młodzieńców. Wtedy było czterech na jednego, dla tego choć był mocny, jednak go zbili, okrutnie twarz pokaleczyli. Aż się ludzie zbiegli a zbójce uciekli. Gospodarz się zaś wrócił i trafił na szczęście żandarma, opowiedział mu całą sprawę, a żandarm to spisał i podał na policyę.

Szabiszowice. My nie cieszymy się ze śmierci zwierzyń, bo mówimy: i to stworzenie żyjące.

Pan Bóg stworzył zajączka, To też dla niego i łączka.

Łeśnica. Dnia 25 go z. m. pod promieniami dogrzewającego słońca tak poczęły topnieć śniegi i lody, że zewsząd polały się strumienie. Sprawiało to zrazu wielką uciechę chłopcom wiejskim. Miejscowego młynarza dwóch symów także pośpieszyło za pędem wezbranęj wody. Wtem jeden z nich wpada niebacznie w zdradliwą głębią; drugi rzuca się za nim, aby ratować brata. Na krzyk tonących tłum ludu przybiegł zewsząd na pomoc. Wreszcie jednego wydobyto z toni; drugiego prąd zalewu porozbił o osterzące w drodze kamienie — gdy go wyłowiono z wody, już był trupem.

Piasieczna. Przez szlachelność i ofiarność p. wójta z Bobrownika i właścicieli koni z tejże wsi nowemu kościołowi w Piasiecznej dostawiono bezpłatnie cegieł do sklepienia. „Bóg im zapłać“ za to.

Mury stoją gotowe aż do sklepienia, cegły są zwiezione, lecz dalej budować trudno, bo brak pieniędzy. Ufamy, że Bóg poruszy serca ludzi ku pomocy. Najmniejsza ofiara przyjmie się chętnie.

Głogówek. Robotnik z fabryki cukrowej Müller odebrał sobie życie przez powieszenie się na sznurku od fartucha — pozostawiając żonę i troje drobnych dzieci po sobie. Co było powodem do samobójstwa, dotąd nie wiadomo.

Opole. Przyszedszy 21. bm. około 4-tój godziny po południu do miasta, widzę po ulicach ruch niepospolity; od katolickiego kasyna aż po mosty zaodrzańskie po obu stronach tyle ludu, iż się trudno przejść można. Kolasy wspaniałe z wóznictwami uroczyste ustrojone blisko do 50, snują się ulicami ku północy prowadzącymi. „Kriegerverein“ do 600 osób liczący, stoi szeregami ustawiony, niby na straży honorowej. Pytam się, co by to znaczyć miało? dano mi odpowiedź, iż w tej chwili wyprowadzają śmiertelne zwłoki zmarłego rotmistrza pozasłużbowego, p. Reimana, na wieczny odpoczynek. Władysław Raiman, wielki przyjaciel chłopów górnośląskich, założyciel kas Reifeisena, już nie jest między żyjącymi. Całe jego życie było przepełnione dobroczynnością dla chłopów, dla rólników. Aby się ze systemem Reifeisena zapoznać, pojechał do prowincji nadreńskiej, aby się tam porządkom przypatrzeć i ponoczyć. Chodził potem od wsi do wsi, niby apostoł dobroczynności, zachęcając chłopów gorliwymi przemowami do założenia kółek, stowarzyszeń rólniczych. Nieomal ani jednej wsi znaczniejszej w powiecie opolskim nie znalazł, gdzieby stowarzyszeń rólniczych nie było, a wnet wszystkie zawdzięczają początek swój zmarłemu dobrodziejowi. Reimann był dobrodusznym mężem, każdemu i najuboższemu przystępnym, dla tego kochanym od wszystkich, którzykolwiek z nim styczność mieli. Był on katolikiem nie tylko słowem ale i w uczynku. Kościółek w Lendzinach pod Opolem jest dla niego pomnikiem na czasy wieczne, on go kosztem swoim wybudował, i na służbę Bożą dla wieśniaków ubogich oddał. Chłopi górnośląscy! zawarli oczy na zawsze wasz wielki przyjaciel, którego serce przez całe życie swoje dla dobrobytu waszego biło. Odwdzięczcie się jemu za to wszystko, odmawiając za duszę jego pobożne modły. N. o. w p.!

Kluczborek. Podczas niebytności matki w domu wybuchł pożar w robotniczym domu król. folwarku w Bertelschütz, a pozostawione w izbie dzieci zginały w płomieniach. Gdy matka powróciła na południe z pracy do domu już było za późno, i na jej rozpaczający krzyk nie mógł już nikt pobić na pomoc.

Falkowice. Smutny pozim nam następuje latosiego roku, bo nasz ukochany ks. pleban Kempski opuszcza nas. Nam się zdaje, że bez niego żyć nie będziemy mogli, dla tego wielki smutek całą parafią ogarnia. Pocieszyć tylko tamyś nas może, że wszystko dobrze co Bóg czyni. Życzymy naszemu czcigodnemu księdzu przedewszystkiem, żeby mniej pracy było, bo u nas przy bardzo rozległej parafii nie tylko z nami, ale i przy wybudowaniu nowego kościoła wiele pracy miał.

— Starokatolicki proboszcz Strucksmann, którego protestancki patron narzucił czysto katolickiej parafii Herzogswalde na Śląsku — opuszcza zakres dotychczasowego „działania“ i wzięwszy pensję, osiedla się w Berlinie, aby tam objąć starokatolicką parafię. Jnż odbyło się znowu w Herzogswalde nabożeństwo katolickie.

Braanschwaigla. 17-go zm. w nocy o godz. 2-giej w cukrowej fabryce we Frelstacie-Braanschweig, młody mężczyzna 20 lat pracujący tutaj, bardzo trzeźwy i rzetelny człowiek, pracował przy przewozie nowym wielkim patentowanym. Kiedy mu przewóz z wozem do góry na trzecie piętro przechodził, człowiek z przestraszenia pociął wózek, który zleciał i onego człowieka ściągnął ze sobą na dół, zleciał z trzeciego piętra, i zaraz śmierć nastąpiła, złamał sobie kark i krzyż i wiele miał ran. Gdy do niego współpracownicy dobiegli jeszcze wydał ostatnie słowa: „o moja matka!“ Odbył się pogrzeb, na który z wielką żałością matka przybyła i siostra, nas robotników się do 200 zgromadziło. Choć z daleka jednak katolicy postaraliśmy się z pobliskiego miasta

Helmstedt o księdza proboszcza. Na drugi dzień dożyliśmy matce zmarłego jałmużnę, każdy członek fenygów nie żałował, bo jest w podeszłym wieku, a zmarły był podporą matki.

W Poznaniu 5 go Kwietnia o godzinie 10^{3/4} odbędzie się w hotelu Lubińskiego zebranie „Towarzystwa Obrony Prawnej”. Towarzystwo to już niejednemu pomogło i warto się każdemu do niego zapisać, bo to najtańszy adwokat w sprawach obywatelskich.

Skrzynka do listów lekarskich.

Panu Edwardowi Zak... w Such... Zapewne, że za pytania Pańskie „czy ciepłota jest czarna, czy biała sułana, tej samej wielkości i tej samej grubości” obudziłyby wielkie zajęcie. Jednakowoż nie możemy na tem niejednemu tak o szernie się nad tem rozwinąć. Cała ta sprawa należy do nauki o cieple. Zgadź też każdemu, który

chce choć jeno jakiej takiej nabyć wiedzy i oświaty o codziennych sprawach stałe go otaczających -- gorąco polecamy dziełko napisane przez naszego ziomka Szlązaka księdza Ignacego Świętego. Tytuł jest taki: „Nauka o cieple dla ludu polskiego, napisal ks. Ign. Święty”. Nabyć można w księgarni Ed. Feitzinger, Ciemyn (Teschen Stadt Oest-Schles.) Książka ta ma 164 strony, jest tania -- a wyborne napisana w kształcie rozmowy i pogadanki -- tak jak to epowiadał nam dawne dzieje Górnego Szląska nasz Juliusz Ligoń w kalendarzu „Katafika”. -- Ks. Święty tłumaczy głębokie prawdy przyrody (natury) wspaniałe i potęgę Boga wyrażając. Ks. Ign. Święty był dawniej nauczycielem przy gimnazjum w Cieszynie -- przez długie lata bodaj czy nie od samego założenia gorliwym jest przewodniczącym „Dziennictwa” bleg. Jana Sarandra, towarzystwa mającego na celu szerzyć dobre książki pomiędzy ludem szląskim -- obecnie zaś wybrał go lud szląski posłem do Wiednia. Tam wstąpił ks. Święty do frakcji polskiej, t. j. przyłączył się do Polaków z Krakowa i z Lwowa -- a lud szląski powiedział: ks. Święty dobrze zrobił, -- bo przecież my Szlązacy jesteśmy tak samo Polakami, jak ci z Poznania, z Krakowa i z Lwowa.

Nadesłano.

„Kra” plyn przeciw darcia i reumatyzmowi z opactwa św. Marcina, wysmienity tysiącznie doświadczony środek przeciwko wszystkim podobnym cierpieniom, oraz darcia w członkach, bólu nerw, krzyża, słabości plec, nóg, głowy, postrzała, wywichnięciu i t. d. Pomoc pewna! Tysiące świadectw! Generalny skład R. Randolf, Mainz. Pół butelki Mk. 1.50, cała butelka M. 3.00. -- W Tarnowskich Górach do nabycia w aptece Eskulapa S. Jeziołkowskiego.

Pocztą Redakcyi.

— Prosimy p.p. agentów, aby nam pismienia p. dali, ile numerów każdy potrzebuje. Mogą posłać przez posłów ale z pismem.
— „Katolika” można też zapisywać w Zabrze u I. Krzyż w domu Jana Bednarza.

Do dzisiejszego numeru dołączamy dodatek W. Grünberga z Poznania dla cierpiących na ta-temca.

Przeszłą Niedzielę został nasz kochany proboszcz ksiądz

JAN BLIDA,

paraliżem przed mszą św. ruszony, lecz jeszcze mógł być dobrze na śmierć zaopatrzony. Dzisiaj runo spokojnie ducha swego, 47 lat stary w ręce Pana Boga oddał. Do ostatniej minuty miał przytomność.

Niech mu Pan Jezus jego trudy i prace i jego miłość pasterską stokrotnie nagrodzi.
Kornica, 31. Marca 1886.

Urząd kościelny Zarząd gm. nny.

BACZNOŚĆ!

Szanownej Publiczności Bierunia i okolicy polecam moje tanie towary jako to:

Cukier raffinada funt . . . 35 fen.
w głowie . . . 31
Cukier melis funt 33 w głowie 30
Dobra kawa funt 90, 1,20, 1,40, 1,60, 1,80
Mydło jęderne suche funt. . . 30
Śledzie dobre 15 sztuk 35 do 60
i różne towary korzenne, łokciowe i ubiory dla mężczyzn, żelazne garnki, piece, rury, i ruszta. Skład maki i kaszy, ryżu i śliw.

Nowy Bieruń, w Kwietniu 1886.
Paweł Kohlsdorf.

Kawa palona bez naganego równo palona pali się w naszych od wielu lat za wyborne uznanych patentów. piecy kulistych do kawy

najlepsza to rzecz dla każdego handlu korzennego. Najlepszy

środek do przyciągania kupujących. Piecyki do kawy różne na 8 do 100 kg. kawy. Można ich użyć do palenia kakao, siodu, zboża, fig, i t. d. Oszczędza się wiele opału, bardzo się opłacają.

Emmerlicher Maschinenfabrik und Eisengieserei von Gülden, Lensing & von Gimbom Emmerlich am Rhein.

Kilka set sztuk odesłałem także już na Górny Szląsk. Zamówienia przyjmuje pan Gustaw Ackermann w Gliwicach

Na siewy wiosenne!

polecam wszystkim! Cwikla do paszenia, Żółta i czerwona okrągła,

rosnąca głęboko w ziemię i nad ziemią. Konieczyna czerwona, Tymotejka.

Marchew dla ludzi i bydła. Wszelkie towary korzenne i łokciowe.

Najtaniej! F. Bernard, w Król. Hucie, nad promenadą.

Angielska i Erfurtska olbrzymia

ĆWIKŁA.

Olbrzymią Marchew, Konieczynę, Tymotejkę, nasienie lniane z Rygi koronne sprzedaje, jak wiadomo, tylko takie nasienie, które zejdzie

Franz. Scholz,

w Opolu, handel nasion en gross i en detail.

Najwyższe ceny za surowe skóry płaci, tanio wyprawia skóry Jan Konieczny, garbarz Wodzisław naprzec. Ślusarza Błazy.

Ohłopak porządnych rodzajów chcący się dobrze wyuczyć krawiectwa niech się zgłosi zaraz Jan Sutter, mistrz krawiecki, przy Szepicach.

Nowy skład maki Ostrówek nr. 9. w Opolu, poleca Szanownej Publiczności wszelkie gatunki maki pszennej, rzanej, do paszy, otręby jak najtaniej H. Kubanek.

Dom obejmujący 5 pomieszczeń jest z powodu przesiedlenia się gospodarza zaraz do sprzedania lub porządnemu człowiekowi do wynajęcia. Tomasz Korek, Zaborze B. Krugstrasse.

CUKIER, KAWA TANIO!!

Cukier funt 31 fen. w głowie 30 fen.
Dobra kawa funt 90, 1,00, 1,20, 1,40, 1,60 fen.
Mydło ważone funt 30 fen i różne towary korzenne.
Różne kaszemiry i materye welniane podw. szerokości od 50 fen. Różne katuny i płótna na poszwy, chusty tureckie do odziewania, także ubiory dla mężczyzn i chłopców i wszelkie towary żelazne poleca Zabrze, B. naprze. star. cechowi. H. KREBS.

Bracia Prankel w Wielkich-Strzelcach.

Jedna tylko jest dobra sieczkarnia z Wielk.-Strzelce jedna tylko jest dobra młockarnia z Wielk.-Strzelce jedna tylko jest dobra wialnia z Wielkich Strzelce po najtańszych cenach i pod gwarancją.

Inne fabryki rozsełają podróżnych, aby się swych maszyn pozbyć i każą sobie ludziom kontrakty podpisywać, którzy maszyną za drogie pieniądze maszyny zatrzymać. My nie wysyłamy podróżnych, dla tego możemy o wiele taniej sprzedawać, -- Przystajemy także na częściową odpłatę.

Bracia Prankel w Wielkich Strzelcach.

N. Krakauer

w Mielchowicach
poleca różnego gatunku

Harmoniki

po cenach fabrycznych.

Cukier kawa taniej!

Codziennie świeżo paloną kawę Jawa funt 1 Marka, Czysto smakującą paloną kawę perlową funt 1, 20 m. Dobry twardy cukier przedniego wyrobu funt 32 fen. w głowie 30 fen. Farina 29 fen. Piękną kawę niepaloną funt począwszy od 75 fen. Jak również wszelkie inne towary korzenne poleca nadzwyczaj tanio.

Hermann. Perl,

Bytom, 4. dom od dworca g. szląkolei (Bahnhofstr.) 12

Szukamy

agentów i podróżnych do sprzedawania kawy, herbaty, ryżu i cygar ham-burskich ludom prywatnym, za wynagrodzeniem 300 Mk. i prowizji. Hamburg. J. Stiller u. Co.

Przeniesienie handlu! Szanowna Publiczność uwiadomiam że przeniosłem mój handel zegarów z rynku do domu Danela. Proszę mi dalej użyć swego zaufania W. Strzelce. E. Artner. zegarmistrz.

Każdy na piersi płuca su choty cierpiący nie skobie wprowadzi bezpłatną waksów którą już sta wyleczyła przez Sanitas Stuttgart Gaisburgstr. 8.

UCZNIA

potrzebuję zaraz lub od 1. Kwietnia może się wyuczyć masarstwa, kwebienia kieszek i szewiectwa. Załatwie. Jan Górniczek.

Książkę pocztającą niem. o prof. dr. Flamera leczaniu chorób nerwowych, słabości ciała, duchowych, brzusznnych, skórnych i t. d. adziela się dla dobra cierpiących bez płatnie i franko. Adros: Dr. J. Her mans Bureau in London. E. 38 Parkhelme Rd. Dalstron. -- List ko sztuje 20 fen. karta koresp. 10 fen.

Dom z sześcioma mieszkaniami chcę z wolnej ręki sprzedać pod korzystnymi warunkami, Nowe Hajduki przy sypialni (Schlafhaus.) Edward Rudy.

2 chłopców chcących się wyuczyć malarstwa niech się zaraz zgłoszą. Bytom. W. Roeder, Friedrich-Wilhelmpl.

Ekspedycja „Katolika” ma na składzie i poleca KATECHIZM Rzymsko-katolicki dla dzieci gotujących się do SPOWIEDZI I KOMUNII ŚWIĘTEJ wydał ks. Kirehniawy. Cena 20 fen. Należytość można w znaczkach pocztowych w liście uadełać.

gon do wynajęcia. Zgłosić się można do M. Bulskiego w Bytomiu

Podziękowanie.

Wszystkim którzy brali udział w pogrzebie mojej kochanej żony

Agnieszki

27. t. m. składam jak najserdeczniejsze dzięki. Bóg zapłać! Siemianowice. M. Demblński.

Walne zgromadzenie

członków konsumu, spółki spożywczej, i kasy oszczędności w Czułowie (spółka zapisana) odbędzie się w Niedzielę dnia 4-tego Kwietnia po południu o godzinie 4. w lokalu własnym.

PORZĄDEK DZIENNY: Złożenie rocznego rachunku z r. 1885.

Wybór nowego zarządu i członków do wydziału.

Członków konsumu w Ornietowicach wyzywa się aby przybyli 4 Kwietnia do lokalu naszego na

Zgromadzenie celem uregulowania interesu A. Oczajński.

Ogłoszenia.

Konsura w Janowicach pod „Nie-mieckim Cesarzem” jest rozwiązany. Niech się wszyscy wierzyciele do 8 dni do podpisanego Zarządu zgłoszą.

Zarząd. Wiera. Pittek. Juko.

28 Marca ukradł mi silny męczyzna z wąsem jasnym, w lekiem mserem ubraniu z mego mieszkania złoty zegarek remontoir, damski nr. 14, 772, i złoty łańcuszek o trzech smurkach ze skówką, i złotą kapsułkę. Ostrzegam aby nikt tego nie kupował, kto mi dopomoże do odzyskania tych rzeczy, otrzyma nagrodę. Ląpiny. Karol Jonca, masarz.

Poszukuję dla mego handlu łokciowego pilnej sprzedawczki chrześcijanki, po polsku mówiącej. W jakim handlu się wyuczyła, to wszystko jedno. Może zaraz albo wnet wstąpić. Opole. Henryk Korus.

Z powodu przebudowania domu, muszę me sklepy wypróżnić. Sprzedaję towary korzenne i żelazne po cenach znizonych. Kentuki funt 80--90 fen., -- tytonie (tabaki) zwijane 40--50 fen. -- Dalej wszelkie gatunki nasion, ćwikły, marchwi, konieczyny, tymotejki, rajgrasu, koński zab, wiki, jęczmienia, prężne miechy, skrzyki do zboża i maki po nader tanich cenach.

Mikolów. L. Ludnowsky.

Kilka tysięcy cent. Najlepszego węgla miastkiego (Staubkohle) sprzedaję tanio. Skład węgla kopalni księcia Pszczyńskiego na dworcu drogi żel. w (Sohran) Zorach G.-S.

Wszelkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

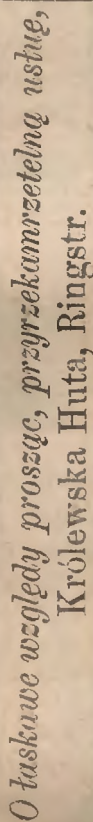
Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Wszystkie roboty siodarskie i tapicerskie wykonywa po tanich cenach na sta-lunek i po za domem Karol Nowak, ROZBARK.

Gen.-Agent **A. Fuhse**, Mühlheim (Ruhr) i Kassel.

Cukier funt 30 fen. w głowie 29 fen.
Dobra kawa funt 80. 90. 1,00. 1,20 1,60 fen.
Mydło funt 25 fen. i różne towary korzenne.
Różne kaszemiry i mat. wełniane podw. szerokości od 40 fen.
Różne katuny i płótno na poszwy
chusty tureckie i do odziewania
Girlandy, Różeczki i różne sznurki.
Ubiorry dla mężczyzn i chłopców poleca
Zabrze, Marienapotheke. H. Schütz.

kolcan i jego i bóle, darcie w kościach, choroby żo-
ładowe, rzeźz solena i inne wrzody, reumatyzm, dy-
chawica, ból zębów, ócz, uszy i głowy, rarllica gruba
szyja, następstwa gorączki, zgrzyot i zaziębienia.
Bady udziela listownie i osobiście.
A. Kopera, drogistę w Świetochłowicach.

Edvard Wallert.

Karol Czichos.

...nych ilościach

Berliner Lotterie

ausgegeben vom Kaiser-König.
 Gewinnschlüssel für den Verkauf der Preussischen Monarchie.

1. Ziehung 7. April 1886.

Im Werthe von Mark	
1 Gewinn ..	5000
1 Gewinn ..	2000
1 Gewinn ..	1000
2 do. à 500 =	1000
10 do. à 200 =	2000
40 do. à 100 =	4000
100 do. à 50 =	5000
100 do. à 20 =	2000
400 do. à 10 =	4000

2. Ziehung 28. Mai 1886.

Im Werthe von Mark	
1 Gewinn ..	8000
1 Gewinn ..	4000
1 Gewinn ..	2000
2 do. à 1000 =	2000
4 do. à 500 =	2000
20 do. à 200 =	4000
100 do. à 100 =	10000
100 do. à 50 =	5000
200 do. à 20 =	4000
900 do. à 10 =	9000

3. Ziehung 22. Juni 1886.

Im Werthe von Mark	
1 Gewinn	15000
1 Gewinn	6000
1 Gewinn	3000
2 do. à 2000 =	4000
3 do. à 1000 =	3000
10 do. à 500 =	5000
40 do. à 200 =	8000
100 do. à 100 =	10000
100 do. à 50 =	5000
200 do. à 20 =	4000
1200 do. à 10 =	12000

Loose zur zweiten resp. dritten Serie werden nur gegen Vorzeigung des Loose der vorangehenden Serie zum Preise von einer Mark verabsolgt, andernfalls muß der Preis für die vorangegangenen Serien beim Kauf mit entrichtet werden.

Loose zur 1. Ziehung am 7. April 11 Loose für 10 Mark, 11 Loose für 11 Mark, 11 Loose für 12 Mark, 11 Loose für 13 Mark, 11 Loose für 14 Mark, 11 Loose für 15 Mark, 11 Loose für 16 Mark, 11 Loose für 17 Mark, 11 Loose für 18 Mark, 11 Loose für 19 Mark, 11 Loose für 20 Mark, 11 Loose für 21 Mark, 11 Loose für 22 Mark, 11 Loose für 23 Mark, 11 Loose für 24 Mark, 11 Loose für 25 Mark, 11 Loose für 26 Mark, 11 Loose für 27 Mark, 11 Loose für 28 Mark, 11 Loose für 29 Mark, 11 Loose für 30 Mark, 11 Loose für 31 Mark, 11 Loose für 32 Mark, 11 Loose für 33 Mark, 11 Loose für 34 Mark, 11 Loose für 35 Mark, 11 Loose für 36 Mark, 11 Loose für 37 Mark, 11 Loose für 38 Mark, 11 Loose für 39 Mark, 11 Loose für 40 Mark, 11 Loose für 41 Mark, 11 Loose für 42 Mark, 11 Loose für 43 Mark, 11 Loose für 44 Mark, 11 Loose für 45 Mark, 11 Loose für 46 Mark, 11 Loose für 47 Mark, 11 Loose für 48 Mark, 11 Loose für 49 Mark, 11 Loose für 50 Mark, 11 Loose für 51 Mark, 11 Loose für 52 Mark, 11 Loose für 53 Mark, 11 Loose für 54 Mark, 11 Loose für 55 Mark, 11 Loose für 56 Mark, 11 Loose für 57 Mark, 11 Loose für 58 Mark, 11 Loose für 59 Mark, 11 Loose für 60 Mark, 11 Loose für 61 Mark, 11 Loose für 62 Mark, 11 Loose für 63 Mark, 11 Loose für 64 Mark, 11 Loose für 65 Mark, 11 Loose für 66 Mark, 11 Loose für 67 Mark, 11 Loose für 68 Mark, 11 Loose für 69 Mark, 11 Loose für 70 Mark, 11 Loose für 71 Mark, 11 Loose für 72 Mark, 11 Loose für 73 Mark, 11 Loose für 74 Mark, 11 Loose für 75 Mark, 11 Loose für 76 Mark, 11 Loose für 77 Mark, 11 Loose für 78 Mark, 11 Loose für 79 Mark, 11 Loose für 80 Mark, 11 Loose für 81 Mark, 11 Loose für 82 Mark, 11 Loose für 83 Mark, 11 Loose für 84 Mark, 11 Loose für 85 Mark, 11 Loose für 86 Mark, 11 Loose für 87 Mark, 11 Loose für 88 Mark, 11 Loose für 89 Mark, 11 Loose für 90 Mark, 11 Loose für 91 Mark, 11 Loose für 92 Mark, 11 Loose für 93 Mark, 11 Loose für 94 Mark, 11 Loose für 95 Mark, 11 Loose für 96 Mark, 11 Loose für 97 Mark, 11 Loose für 98 Mark, 11 Loose für 99 Mark, 11 Loose für 100 Mark, 11 Loose für 101 Mark, 11 Loose für 102 Mark, 11 Loose für 103 Mark, 11 Loose für 104 Mark, 11 Loose für 105 Mark, 11 Loose für 106 Mark, 11 Loose für 107 Mark, 11 Loose für 108 Mark, 11 Loose für 109 Mark, 11 Loose für 110 Mark, 11 Loose für 111 Mark, 11 Loose für 112 Mark, 11 Loose für 113 Mark, 11 Loose für 114 Mark, 11 Loose für 115 Mark, 11 Loose für 116 Mark, 11 Loose für 117 Mark, 11 Loose für 118 Mark, 11 Loose für 119 Mark, 11 Loose für 120 Mark, 11 Loose für 121 Mark, 11 Loose für 122 Mark, 11 Loose für 123 Mark, 11 Loose für 124 Mark, 11 Loose für 125 Mark, 11 Loose für 126 Mark, 11 Loose für 127 Mark, 11 Loose für 128 Mark, 11 Loose für 129 Mark, 11 Loose für 130 Mark, 11 Loose für 131 Mark, 11 Loose für 132 Mark, 11 Loose für 133 Mark, 11 Loose für 134 Mark, 11 Loose für 135 Mark, 11 Loose für 136 Mark, 11 Loose für 137 Mark, 11 Loose für 138 Mark, 11 Loose für 139 Mark, 11 Loose für 140 Mark, 11 Loose für 141 Mark, 11 Loose für 142 Mark, 11 Loose für 143 Mark, 11 Loose für 144 Mark, 11 Loose für 145 Mark, 11 Loose für 146 Mark, 11 Loose für 147 Mark, 11 Loose für 148 Mark, 11 Loose für 149 Mark, 11 Loose für 150 Mark, 11 Loose für 151 Mark, 11 Loose für 152 Mark, 11 Loose für 153 Mark, 11 Loose für 154 Mark, 11 Loose für 155 Mark, 11 Loose für 156 Mark, 11 Loose für 157 Mark, 11 Loose für 158 Mark, 11 Loose für 159 Mark, 11 Loose für 160 Mark, 11 Loose für 161 Mark, 11 Loose für 162 Mark, 11 Loose für 163 Mark, 11 Loose für 164 Mark, 11 Loose für 165 Mark, 11 Loose für 166 Mark, 11 Loose für 167 Mark, 11 Loose für 168 Mark, 11 Loose für 169 Mark, 11 Loose für 170 Mark, 11 Loose für 171 Mark, 11 Loose für 172 Mark, 11 Loose für 173 Mark, 11 Loose für 174 Mark, 11 Loose für 175 Mark, 11 Loose für 176 Mark, 11 Loose für 177 Mark, 11 Loose für 178 Mark, 11 Loose für 179 Mark, 11 Loose für 180 Mark, 11 Loose für 181 Mark, 11 Loose für 182 Mark, 11 Loose für 183 Mark, 11 Loose für 184 Mark, 11 Loose für 185 Mark, 11 Loose für 186 Mark, 11 Loose für 187 Mark, 11 Loose für 188 Mark, 11 Loose für 189 Mark, 11 Loose für 190 Mark, 11 Loose für 191 Mark, 11 Loose für 192 Mark, 11 Loose für 193 Mark, 11 Loose für 194 Mark, 11 Loose für 195 Mark, 11 Loose für 196 Mark, 11 Loose für 197 Mark, 11 Loose für 198 Mark, 11 Loose für 199 Mark, 11 Loose für 200 Mark, 11 Loose für 201 Mark, 11 Loose für 202 Mark, 11 Loose für 203 Mark, 11 Loose für 204 Mark, 11 Loose für 205 Mark, 11 Loose für 206 Mark, 11 Loose für 207 Mark, 11 Loose für 208 Mark, 11 Loose für 209 Mark, 11 Loose für 210 Mark, 11 Loose für 211 Mark, 11 Loose für 212 Mark, 11 Loose für 213 Mark, 11 Loose für 214 Mark, 11 Loose für 215 Mark, 11 Loose für 216 Mark, 11 Loose für 217 Mark, 11 Loose für 218 Mark, 11 Loose für 219 Mark, 11 Loose für 220 Mark, 11 Loose für 221 Mark, 11 Loose für 222 Mark, 11 Loose für 223 Mark, 11 Loose für 224 Mark, 11 Loose für 225 Mark, 11 Loose für 226 Mark, 11 Loose für 227 Mark, 11 Loose für 228 Mark, 11 Loose für 229 Mark, 11 Loose für 230 Mark, 11 Loose für 231 Mark, 11 Loose für 232 Mark, 11 Loose für 233 Mark, 11 Loose für 234 Mark, 11 Loose für 235 Mark, 11 Loose für 236 Mark, 11 Loose für 237 Mark, 11 Loose für 238 Mark, 11 Loose für 239 Mark, 11 Loose für 240 Mark, 11 Loose für 241 Mark, 11 Loose für 242 Mark, 11 Loose für 243 Mark, 11 Loose für 244 Mark, 11 Loose für 245 Mark, 11 Loose für 246 Mark, 11 Loose für 247 Mark, 11 Loose für 248 Mark, 11 Loose für 249 Mark, 11 Loose für 250 Mark, 11 Loose für 251 Mark, 11 Loose für 252 Mark, 11 Loose für 253 Mark, 11 Loose für 254 Mark, 11 Loose für 255 Mark, 11 Loose für 256 Mark, 11 Loose für 257 Mark, 11 Loose für 258 Mark, 11 Loose für 259 Mark, 11 Loose für 260 Mark, 11 Loose für 261 Mark, 11 Loose für 262 Mark, 11 Loose für 263 Mark, 11 Loose für 264 Mark, 11 Loose für 265 Mark, 11 Loose für 266 Mark, 11 Loose für 267 Mark, 11 Loose für 268 Mark, 11 Loose für 269 Mark, 11 Loose für 270 Mark, 11 Loose für 271 Mark, 11 Loose für 272 Mark, 11 Loose für 273 Mark, 11 Loose für 274 Mark, 11 Loose für 27

17.

1880

Drunkarnaia Kstoliba " u Bogbauln Bogbauln

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Dodatek

T A S I E M C A

z głową, glizdy, robaki, jakotóż ich zarodki
oddala zupełnie bez bólu i niebezpieczeństwa podług własnej od kilku lat doświadczonej metody

W. Grünberg, pomocnik chirurgiczny

w Poznaniu, przy Małej Rycerskiej ulicy nr. 16.

(Zamiejscowi listownie. — Mój środek przeciwko tasiemcowi kosztuje 6 marek 50 fen.)

Do tego polecenia się ośmiela mnie zaufanie, jakim mnie nawet z najdalszych stron od wielu lat zaszczycono i jestem przekonany, że zaufanie to zyskałem sobie przez świetne rezultaty, jakie rzetelną usługą względem moich cierpiących bliźnich ku mej własnej radości osiągnąłem. Większa część ludzi cierpi na powyższe dolegliwości, ale tylko mała ich część zna rzeczywistą przyczynę tych cierpień, a lekarze leczą ich najczęściej na blednicę, bezkrwistość, kurcz żołądkowy i katar żołądkowy.

Pewnem znamię choroby na tasiemca jest: Jeżeli w odchodach znajdują się części, podobne do nitek, lub pestek dyniowych.

Inne znamiona są: Bładość twarzy, mdłe oczy, niebieskie pierścienie około ocz, chudnienie, zamulenie żołądka, ustawicznie obłożony język, niestrawność, brak apetytu a niebawem potem wielki głód, mdłości, a nawet omadlenie przy czczym żołądku, wzbijanie się flegmy aż po szyję, silne zbieranie się ślin w ustach, kwasy żołądkowe, zgaga, częste odbijanie, zawrót i częsty ból głowy, nieregularny stolec, świerzbienie kanału odchodowego i w nosie, kolki, zawrót i nieregularne ruchy, o ciężałość w członkach, klucie i bóleści w kiszkiach, nieregularna menstruacja i klucie w bokach.

Mój niechybny środek zażywa każdy, nawet dzieci, bez odrazy, poczem niewątpliwy następuje skutek.

Z tych rycin, przedstawiających tasiemca, przekonujemy się, że jest ich kilka gatunków. Przez długoletnie doświadczenie powiodło mi się wreszcie wynaleźć środek, przeciwko tym wszystkim gatunkom tasiemców równie skutecznie działający.

Lekarstwo to przysposabia bardzo sumienny, uprzywilejowany aptekarz podług mego przepisu. W zażywaniu tego lekarstwa nie ma żadnych trudności, nie osłabia ono, dla tego też po odbytej kuracyi, która się zwykle kończy w przeciągu dwóch godzin, może pacjent zająć się pracą.

Osoby, które dawniej bezskutecznie używały innych leków, skoro zażyły moje lekarstwo, były zadowolnione z szybkiego i dobroczynnego skutku.

Moje środki lekarskie zostały zbadane przez władze i przez lekarzy i uznano je jako zupełnie nieszkodliwe. Pisma lekarskie wyraziły się z wielkiem uznaniem o mojej metodzie, którą też polecały. W wielu nawet wypadkach, gdzie pomoc lekarska była bez skutku, użyto z świetnem powodzeniem mego lekarstwa. Śmiało przeto powiedzieć mogę, że wszelkie uprzedzenie ustąpić powinno, że zatem cierpiący na powyżej wymienione dolegliwości z zupełnem zaufaniem mojej metody używać mogą. Widzimy, że w obecnych czasach występują niektórzy przeciwko środkom lekarskim, polecanym cierpiącej ludzkości przez pisma publiczne, lecz dzieje się to atoli jedynie z nieznajomości rzeczy, z uprzedzenia, gdyż dopóki medycyna, podobnie jak wiele innych nauk, nie jest nieomylną, doputy jest to wielkiem dobrodziejstwem dla chorych i cierpiących, jeśli mają dostateczny wybór między dobrymi środkami lekarskimi. Przede wszystkim przecież powinno chodzić o to, aby wszelkie środki lekarskie, a zatem także i te, które pisma ogłaszają, odpowiadały tym warunkom, jakich od nich nauka żądać ma prawo. Wszelkie zatem środki lekarskie powinny przede wszystkim być zupełnie nieszkodliwe, a zarazem rzeczywiście dobrej i odpowiedniej jakości. Jeśli środki lekarskie mają te przymioty, natenczas odpowiadają wszelkim wymaganiom nauki lekarskiej i wtedy zupełnie obojętną jest rzeczą, czy środki te są ogłaszane przez pisma publiczne, lub czy też inną drogą nabyć ich można.

Człowiek honorowy nigdy nie będzie dyskredytował uleceń tak jasno udowodnionych, uleceń, przez które jego bliźni tak bardzo przysłużył się społeczeństwu ludzkiemu, chociażby z tego leczenia robił (żadną miarą przez rząd nie zakazany) proceder.

Moja metoda leczenia, z powodu rezultatów, które przecież jedynie tu decydują, została uznana i potwierdzoną jako nadzwyczaj skuteczna, najlepsza i najprostsza przez tysiące świadectw z wszystkich stanów ludności w Niemczech i za granicą.

Interes cierpiących na powyższe dolegliwości, a jak wiadomo, większa część ludzi podlega tej pladze, wymaga, aby używali moich środków, żeby za ich pomocą zwątlone ciało i w związku z temże zwątleniem będącą znikłą czerstwość twarzy na nowo przywrócić, wzmocnić i ożywić.

Upraszaam, aby do konsultacyi listownej dołączono na odpowiedź markę pocztową, adresując wprost do mnie.

 Prospekty gratis i franko.

Bandwurm mit Kopf,

Spulwürmer, Madenwürmer, sowie deren Brut,
entfernt vollständig gefahr- und schmerzlos, nach eigener, seit mehreren Jahren bewährten Methode

W. GRÜNBERG, Heilgehilfe,

Posen, Kleine Ritter-Strasse No. 16.

(Auswärtige brieflich. — Mein Mittel gegen den Bandwurm kostet 6 Mark 50 Pf.)

Zu dieser Empfehlung ermutigt mich das Vertrauen, welches man auch aus weitester Ferne seit vielen Jahren mir entgegenbrachte, und ich darf wohl annehmen, daß dieses Vertrauen hauptsächlich durch die glänzenden Resultate, die ich bei redlichen Bemühungen an meinen kranken Mitmenschen zu deren, wie zu meiner eigenen Freude erzielte, hervorgerufen wurde. Die meisten Menschen leiden an obigem Uebel und nur die wenigsten sind sich der wahren Ursache ihres immerwährenden Unwohlseins bewußt, auch werden dieselben größtentheils als Bleichsüchtige, Blutarme, Magenkrampf- und Magentatarrh-Leidende behandelt.

Sicheres Kennzeichen des Bandwurms ist: Der wahrgenommene Abgang nudelartiger oder kürbisförmlicher Glieder.

Andere Kennzeichen sind: Blässe des Gesichts, matter Blick, blaue Ringe um die Augen, Abmagerung. Verschleimung, stets belegte Zunge, Verdauungsschwäche, Appetitlosigkeit abwechselnd mit Heißhunger, Uebelkeiten, sogar Ohnmachten bei nüchternen Magen, Aufsteigen eines Knäuels bis zum Halse, stärkeres Zusammenfließen des Speichels im Munde, Magensäure, Sodbrennen, häufiges Aufstoßen, Schwindel und öfterer Kopfschmerz, unregelmäßiger Stuhlgang, Jucken im After und in der Nase, Koliken, Kollern und wellenförmige Bewegungen, Mattigkeit, Schwäche in den Gliedern, dann stehende und saugende Schmerzen in den Gedärmen, Herzklopfen, Menstruationsstörungen und Seitenstechen.

Dieses mein sichere Mittel ist von der Art, daß es von Jedem, selbst von Kindern gern und anstandslos genommen wird und in kürzester Zeit die überraschendste Wirkung zeigt.

Aus den Abbildungen ist ersichtlich, daß es mehrere Arten von Bandwurm giebt und ist es mir durch langjährige Erfahrungen endlich gelungen ein Mittel zu finden, welches für alle Arten von Bandwürmern gleich wirksam ist.

Dasselbe wird von einem höchst gewissenhaften privilegierten Apotheker nach meiner Vorschrift angefertigt und versandt, ist leicht zu nehmen, wirkt nicht ab, so daß man nach der Kur, welche in der Regel in zwei Stunden beendet ist, seinen Geschäften wieder obliegen kann.

Meine Mittel sind von Behörden und Aerzten geprüft und als **vollständig unschädlich** anerkannt worden. Medicinische Zeitschriften haben in hohem Grade empfehlend über meine Kuren berichtet, und wurde mein Mittel in vielen Fällen, wo ärztliche Verordnungen erfolglos blieben, mit glänzendem Erfolg angewandt. Ich darf daher wohl sagen, daß hier alle Vorurtheile schwinden müssen und daß das leidende Publikum mit festem Vertrauen sich meiner Heilmethode bedienen kann. Heutzutage werden zwar diejenigen Heil- und Gesundheitsmittel sehr bekämpft und angefochten, welche in den Zeitungen den Leidenden und Kranken zum Gebrauch empfohlen werden; das geschieht aber nur aus Unkenntniß und Vorurtheil und aus Mangel an Sachkenntniß; denn so lange die Medicin, so wie viele andere Wissenschaften, noch keine unschlbare Wissenschaft ist, kann es nur als eine große Wohlthat für die Leidenden und Kranken betrachtet werden, wenn dieselben unter guten Gesundheitsmitteln eine hinreichende Auswahl haben. Die Hauptsache ist und bleibt aber, daß alle Gesundheitsmittel und auch die in den Zeitungen angebotenen, den Anforderungen entsprechen, welche die Wissenschaft an solche Mittel zu stellen berechtigt ist. Es müssen nämlich alle Heil- und Gesundheitsmittel **vollkommen unschädlich**, dennoch aber von **wirklich guter** und zweckentsprechender Qualität sein; dann entsprechen dieselben allen heilwissenschaftlichen Anforderungen, und bleibt sich gleich, ob dieselben in den Zeitungen angeboten werden, oder auf andere Weise zu erlangen sind.

Ein Ehrenmann wird nie so klar nachgewiesene Heilungen zu verunglimpfen suchen, Heilungen, durch welche sein Mitmensch der Gesellschaft in gewiß anerkennenswerth hohem Grade so nützlich gemacht, wenn selbst Lekturer auch einen (vom Staate durchaus nicht verbotenen) Erwerb daraus macht.

Meine Heilmethode ist durch ihre Erfolge, die nur allein entscheiden, als die **vorzüglichst bewährte, beste und einfachste** anerkannt u. bestätigt durch Tausende von Zeugnissen aus allen Ständen der Bevölkerung Deutschlands und des Auslandes.

Es dürfte hiernach im Interesse der betreffenden Leidenden liegen, und bekanntlich ist der größte Theil der Menschen dieser Plage unterworfen, hiervon eingehenden Gebrauch zu machen, um dadurch den erschlafften Körper und die damit in Verbindung stehende in Verlust gerathene blühende Gesichtsfarbe auf's Neue zu erzeugen, zu kräftigen und zu beleben.

✂ Briefliche Consultation, deren eine Briefmarke zur Rückantwort beizufügen ist, bitte ich direkt unter meiner Adresse zu richten.

✂ **Prospecte gratis und franco.** ✂